

Đề bài:

Trong tác phẩm

Vợ chồng A Phủ

Tô Hoài đã xây dựng thành công hình ảnh người phụ nữ miền núi trước Cách mạng. Đó là cô Mị, con người vừa có số phận bất hạnh vừa có sức sống mạnh mẽ.

Hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.

Bài làm

Trước Cách mạng tháng Tám, ách thống trị của thực dân Pháp đã khiến nhân dân ta phải trải qua bao lầm than, tủi nhục. Điều đó đã được các nhà văn, nhà thơ cảm nhận và đưa vào tác phẩm. Chúng ta đã gặp hình ảnh chị Dậu qua tác phẩm *Tắt đèn* của Ngô Tất Tố, một người phụ nữ nông dân chịu sự bóc lột áp bức tàn nhẫn của địa chủ quan lại nhưng vẫn giữ được lòng can đảm và thương người. Và giờ đây, chúng ta gặp hình ảnh Mị, người phụ nữ miền núi cũng có số phận bất hạnh và có sức sống mạnh mẽ qua tác phẩm *Vợ chồng A Phủ* của Tô Hoài. Nếu chị Dậu còn được gọi là người thì Mị chỉ là “con trâu con ngựa”, chỉ là cái bóng không có quyền định đoạt số phận.

Thế nhưng, tiềm ẩn trong con người cam chịu ấy là một sức sống mạnh mẽ chỉ chờ cơ hội là bùng lên.

Mị là tiêu biểu cho hình ảnh người phụ nữ miền núi trước Cách mạng và là nhân vật mà Tô Hoài xây dựng rất thành công.

Mị sống ở Hồng Ngài. Cô là vợ của A Sử, con trai của thống lý Pá Tra. Cũng như “tất cả những người đàn bà khốn khổ sa vào nhà quan”, Mị sống một cuộc đời tủi nhục với phận làm vợ, làm dâu. Làm vợ, “A Sử với Mị, không có lòng với nhau mà vẫn phải ở với nhau”. Còn gì buồn hơn thế nữa, sống với người mình không yêu đã đành, đằng này phải sống với người chồng chẳng chút thương yêu Mị. Mị muốn đi chơi xuân, A Sử không cho đi còn “lấy thắt lưng trói hai tay Mị” rồi còn “quần luôn tóc trên cột”. Bởi thế, càng ngày “Mị càng không nói, lù lủi như con rùa nuôi trong xó cửa”. Mị rút vào thế giới riêng của mình với trái tim như đã chai sạn đau khổ. Ngay cả niềm vui duy nhất của Mị là ngọn lửa. Có thể nói, Mị chẳng phải là vợ của A Sử mà chỉ là kẻ hầu, một con ở.

Đã khổ về tình cảm, thân Mị cũng chẳng được sung sướng chút nào với phận làm người ở của nhà thống lý. Mị làm quần quật suốt ngày: quay sợi, thái cỏ ngựa, dệt vải, chẻ củi, cống nước dưới khe suối... Mị biết mình không bằng “con trâu con ngựa”, con ngựa vẫn có lúc đứng yên, gãi chân, nhai cỏ, còn Mị phải làm việc cho đến lúc chết thì thôi. Nơi Mị ở, một căn buồng kín mít, chỉ có một khung cửa sổ bé tí mà “lúc nào trông ra cũng nhìn thấy trắng trắng, không biết là sương hay là nắng”. Thật có khác gì buồng giam, còn Mị là người tù!

Nhớ lại lúc xưa, Mị là cô gái xinh đẹp, hiếu thảo và cô cũng có người yêu. Chỉ vì cha mẹ thiếu nợ nhà thống lý mà cô trở thành vợ A Sử để gạt nợ. Một cuộc sống hạnh phúc, tràn đầy mùa xuân tuổi trẻ đã tuột khỏi tay Mị để rồi một cuộc đời đầy tủi nhục đến với cô ngay giữa tuổi tràn đầy sức sống. Có biết thế mới thấy thương Mị nhiều hơn nữa. Con người có số phận quá bất hạnh này và giờ đây, đã như quen dần với cái khổ!

Ai đi đến Hồng Ngài, đến nhà thống lý cũng thấy một hình ảnh “guơng mặt buồn rười rượi”. Đó là Mị, người mà “ở lâu trong cái khổ cô đã quen

rời”. Mị cam chịu, nhẫn nhục, cứ câm lặng làm lũi. Số phận Mị thật vô cùng bất hạnh và người đọc tưởng Mị đã chết về mặt tinh thần. Thế nhưng, tiềm ẩn trong tâm hồn tưởng như đã chai đi vì quá đau khổ ấy là một sức sống mãnh liệt. Ngày xuân, Mị cũng uống rượu. Mị cứ uống để thật say, để Mị được trở về những ngày hạnh phúc, những ngày mà Mị đi chơi xuân có biết bao người say mê, theo đuổi. Bởi vì lúc tỉnh, Mị phải đụng đầu với cuộc sống quá khắc nghiệt nên chỉ có lúc say, Mị mới thật là Mị, là cô gái tràn đầy sức sống xưa kia. Hơn nữa, Mị còn muốn đi chơi, muốn được tham gia vào lễ hội đầu năm. Dù bị A Sử trói lại, Mị vẫn cứ muốn bước đi, bên tai Mị cứ văng vẳng tiếng sáo đưa Mị đi theo những cuộc chơi, những đám chơi, hòa quyện với hơi rượu nồng nàn. Mị còn trẻ, còn yêu đời lắm, còn thiết tha với cuộc sống lắm! Chính Mị tự nhận ra điều ấy trong cái đêm tình mùa xuân này.

Nhưng có lẽ sức sống của Mị bùng lên mạnh là lúc Mị giải thoát cho A Phủ. Mị thương A Phủ bị trói đứng, Mị thương chính thân phận mình. Mị còn thấy bọn thống lý ác độc quá. Mị cắt dây trói cho A Phủ chính là Mị cởi trói cho cuộc đời mình, mong thoát khỏi bao áp bức, bóc lột, bao u uất nén chặt trong lòng. Từ một con người đứng đưng trước nỗi đau của bản thân và của người khác, Mị lại dám giải thoát cho A Phủ để rồi bất ngờ chạy theo A Phủ. Lòng ham sống của Mị như được thổi bùng lên khi thấy A Phủ vùng chạy. Mị như tìm lại được con người thật của mình, một con người có sức sống mạnh mẽ.

Nhà văn Tô Hoài đã viết về Mị với tất cả lòng thương yêu, thông cảm. Điều quan trọng là tác giả đã phát hiện ra nét đẹp tiềm ẩn trong con người Mị, đó là khả năng cứu người, giải thoát mình để rồi dẫn đến khả năng đi đến với cách mạng không xa.

Nói tóm lại, nhà văn Tô Hoài đã xây dựng thành công nhân vật Mị, tiêu biểu cho người phụ nữ miền núi trước Cách mạng với số phận bất hạnh và sức sống mạnh mẽ. Đọc tác phẩm, ta thấu hiểu được cuộc sống khổ nhục của đồng bào miền núi Tây Bắc dưới ách phong kiến và thực dân. Nhân vật chị Dậu trong *Tắt đèn* của Ngô Tất Tố thương chồng mà không cứu được chồng; nhân vật Mị trong *Vợ chồng A Phủ* thương người và đã cứu được A Phủ thoát chết. Bởi lẽ quan trọng là Tô Hoài viết truyện ngắn này khi đã được ánh sáng cách mạng soi chiếu, vì thế cô Mị của nhà văn không còn nằm trong cảnh địa ngục tăm tối và bế tắc, tuyệt vọng.

Ngô Thị Hoàng Trinh – Trường THPT Lê Quý Đôn, TP. Hồ Chí Minh